

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie
za 2017 rok

1.Wprowadzenie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie jest jednostką organizacyjną Gminy Kwidzyn powołaną uchwałą Gminnej Rady Narodowej w Kwidzynie Nr XI/64/90 z dnia 20 kwietnia 1990r.

Głównym celem działania GOPS w Kwidzynie jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zgodnie z zapisem ustawowym wynikającym z ustawy o pomocy społecznej zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

W wyniku zmian organizacyjnych oraz wejścia w życie nowych uregulowań prawnych w 2009r. GOPS Kwidzyn otrzymał do realizacji nowe zadania:

- 1) 13 marca 2009r. udzielono kierownikowi upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w sprawach przyznawania świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym wynikających z ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty;
- 2) 30 marca 2009r. upoważniono kierownika do:
  - a) prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych;
  - b) wydawania decyzji w sprawach dodatków mieszkaniowych;
  - c) prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2010 r. działalność statutowa GOPS Kwidzyn rozszerzona została o kolejne zadania. W związku z wprowadzonymi zmianami Kierownik otrzymał upoważnienia do:

- 1) załatwiania spraw i wydawania decyzji dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej;
- 2) podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji;
- 3) przekazywania informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do biura informacji gospodarczej.

30 marca 2012r. wyznaczono Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie do realizacji zadań gminy, wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, natomiast od 12 kwietnia 2012r. upoważniono kierownika do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji.

14 grudnia 2013r. upoważniono kierownika do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w zakresie przyznawania dodatku energetycznego.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna, Uchwałą Nr XLIII/245/14 Rady Gminy Kwidzyn z dnia 30 maja 2014r. upoważniono kierownika do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do zasiłków dla opiekunów.

29 lutego 2016r. wyznaczono Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jako gminną jednostkę organizacyjną do realizacji z zadań z zakresu świadczenia wychowawczego, natomiast z dniem 1 marca 2016r. upoważniono kierownika do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego oraz wydawania w tych sprawach decyzji.

2 stycznia 2017r. upoważniono kierownika do prowadzenia postępowań w sprawach o jednorazowe świadczenia w związku z wejściem w życie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

2. Wydatki na działalność Ośrodka

Zarządzeniem Nr 1/2017 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie z dnia 3 stycznia 2017r. przyjęto do realizacji plan finansowy na 2017 rok w wysokości 15.555.195 zł. W trakcie roku budżetowego plan finansowy uległ zmianie i na dzień 31 grudnia 2017r. stanowił kwotę 18.093.776 zł. Wzrost środków w budżecie spowodowany był zwiększeniem planu dotacji celowej w szczególności na realizację ustawy z dnia 11 listopada 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz:

- 1) wypłatę i koszty obsługi świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 2) udzielanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendiów szkolnych,
- 3) wypłatę świadczeń z pomocy społecznej w formie zasiłków stałych i okresowych,
- 4) wypłatę zryczałtowanych dodatków energetycznych,
- 5) realizację wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020,
- 6) realizację programu „Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej na rok 2017”,
- 7) wypłatę jednorazowych świadczeń w związku z wejściem w życie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Na ostatni dzień roku sprawozdawczego wydatkowano środki w wysokości 17.371.217 zł z czego 14.246.184 zł, tj. 82 % pochodziło z dotacji celowej budżetu państwa.

Największy udział w wydatkach stanowiły wypłaty: świadczenia wychowawczego, świadczeń rodzinnych oraz świadczenia z pomocy społecznej.

Udział poszczególnych świadczeń w wydatkach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie przedstawia tabela 1.

tabela 1. Wydatki na świadczenia w zł

Lp.	Rodzaj świadczeń	Kwota	Źródła finansowania	
			środki własne gminy	dotacja celowa
1.	Świadczenia wychowawcze	8.260.555	-	8 260.555
2.	Świadczenia rodzinne	3.860.029	-	3 860.029
3.	Świadczenia alimentacyjne	514.159	-	514.159
4.	Świadczenia z pomocy społecznej	1.559.025	893.335	665.690
5.	Zasiłki dla opiekunów	59.186	-	59.186
6.	Pomoc finansowa w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	168.315	78.315	90.000
7.	Stypendia i zasiłki szkolne	120.914	38.394	82.520
8.	Dodatki mieszkaniowe	94.922	94.922	-
9.	Dodatki energetyczne	1.416	-	1.416
10.	Składka na ubezpieczenie zdrowotne i ubezpieczenia społeczne opłacana za świadczeniobiorców pobierających świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, i zasiłki dla opiekunów	241.989	-	241.989
11.	Składka na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłków stałych	49.480	-	49.480
12.	Jednorazowe świadczenie-ustawa „Za życiem”	8.000	-	8.000
OGÓŁEM:		14.937.990	1.104.966	13.833.024

W ramach zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym wynikających z art. 17 ust. 1 pkt 16 ustawy o pomocy społecznej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie ponosił odpłatność za pobyt mieszkańców Gminy Kwidzyn w domach pomocy społecznej. W 2017 roku był to wydatek w wysokości 738.591 zł, tj. o 124.058 zł więcej niż w roku poprzednim. Zadanie finansowane było ze środków własnych gminy.

Również ze środków własnych gminy finansowane były zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dotyczące ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. Wydatki na realizację zadania stanowiły kwotę 158.430 zł, tj. o 33.403 zł więcej niż w roku 2016.

Pozostałe środki finansowe wydatkowane były na wynagrodzenia, pochodne od wynagrodzeń i utrzymanie Ośrodka. Źródłem finansowania wymienionych wydatków były:

- 1) środki własne gminy w wysokości 1.123.046 zł;
- 2) dotacja celowa w wysokości 413.160 zł.

Szczegółowe zestawienie poniesionych wydatków na działalność Ośrodka przedstawia tabela 2.

tabela 2 Wydatki na działalność w zł

Lp.	Rodzaj wydatku	Kwota
1.	Wynagrodzenia osobowe w tym dodatkowe wynagrodzenie roczne	1.053.056
2.	Składki na ubezpieczenia społeczne od wynagrodzeń	176.537
3.	Składki na Fundusz Pracy od wynagrodzeń	22.106
4.	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	26.855
5.	Wydatki osobowe i wydatki na rzecz osób fizycznych	8.880
6.	Zakup usług zdrowotnych	1.696
7.	Ryczałty pracowników za używanie pojazdów prywatnych do celów służbowych	17.198
8.	Szkolenia pracowników	10.434
9.	Oplaty za całoroczne administrowanie sieci informatycznej	25.092
10.	Usługi telekomunikacyjne w tym dostęp do internetu	6.268
11.	Oplaty za energię elektryczną i ciepłą	30.886
12.	Oplaty pocztowe	48.037
13.	Wydatki za wywóz nieczystości mieszanych i segregowanych oraz opłaty za wodę	3.298
14.	Zakup materiałów i wyposażenia (m.in. komputery oraz akcesoria i części do komputera, drukarki, niszczarki, tonery, materiały biurowe, prenumerata, stemple, środki czystości)	66.196
15.	Ubezpieczenie majątkowe	1.187
16.	Koszty postępowań sądowych	324
17.	Usługi pozostałe (licencje na oprogramowanie, szkolenia BHP, przeglądy i konserwacje klimatyzacji, platformy schodowej, sprzętu gaśniczego, kopiarek, naprawy sprzętu, usługi psychologiczne)	33.757
18.	Umowy -zlecenie (psycholog)	4.399
	Ogółem:	1.536.206

2.1. Wydatki na świadczenia z pomocy społecznej

W 2017 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie realizował zadania pomocy społecznej w ramach:

- 1) zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym;
- 2) zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Zakres realizowanych w 2017 roku zadań własnych o charakterze obowiązkowym obejmował:

- 1) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych (w tym wyniku zdarzenia losowego) oraz zasiłków okresowych i stałych;
- 3) pracę socjalną;
- 4) organizowanie usług opiekuńczych;
- 5) dożywanie dzieci;
- 6) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;

- 7) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 8) pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowych realizowanych w 2017 roku przez GOPS Kwidzyn należało:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłęką żywiolową lub ekologiczną;
- 2) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej;
- 3) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki opiekunom prawnym.

Zgodnie z zapisem ustawowym wynikającym z ustawy o pomocy społecznej świadczenia przyznawane były w formie pieniężnej i niepieniężnej.

W 2017r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie rozpatrzył 658 spraw dotyczących udzielenia pomocy społecznej, których rozstrzygnięcie nastąpiło w formie decyzji administracyjnych. Na dzień 31.12.2017r. Kierownik Ośrodka wydał 1.156 decyzji (w tym 21 decyzji odmownych) oraz 84 postanowienia.

Główną przyczyną odmowy udzielenia wsparcia było przekroczone kryterium dochodowe i brak przesłanek do udzielenia pomocy.

W 2017 r. pomocą społeczną objęte zostały 430 rodziny. Głównymi przyczynami przyznania pomocy było ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba i bezrobocie.

Poszczególne powody przyznania pomocy przedstawia tabela 3.

tabela 3. Powody przyznania pomocy

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin
1.	Ubóstwo	293
2.	Sieroctwo	0
3.	Bezdomność	9
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność	27 17
5.	Bezrobocie	156
6.	Niepełnosprawność	176
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	238
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i gospodarstwa domowego -ogółem w tym: -rodziny niepełne -rodziny wielodzietne	13 4 1
9.	Przemoc w rodzinie	4
10.	Alkoholizm	43
11.	Zdarzenia losowe	3

12.	Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4
-----	---	---

W 2017 roku najczęściej udzielaną formą pomocy były zasiłki celowe na zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu: żywności, leków i leczenia, opału. Z pomocy w formie zasiłków celowych skorzystało 316 rodzin.

W roku sprawozdawczym przyznano i wypłacono 3 zasiłki celowe dla osób i rodzin, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, oraz dla 6 rodzin, które poniosły straty w związku z wystąpieniem w dniu 11 sierpnia 2017r. niekorzystnych zjawisk atmosferycznych noszących znamiona klęski żywiołowej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy dochód rodziny przekraczał kryterium dochodowe przyznawano specjalne zasiłki celowe w szczególności w formie dofinansowania do zakupu opału, leków i kosztów leczenia. Z tej formy wsparcia skorzystało 36 rodzin.

Osobom i rodzinom, których dochód nie przekraczał kryterium dochodowego przyznawany był zasiłek okresowy w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. W 2017 roku pomoc w formie zasiłku okresowego otrzymało 70 rodzin.

Pełnoletnim osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, nie posiadającym uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych, spełniającym kryterium dochodowe zgodnie z ustawą o pomocy społecznej przyznawano pomoc w formie zasiłku stałego oraz opłacano za te osoby składkę na ubezpieczenie zdrowotne. W 2017 roku 120 osobom wypłacono 1.237 świadczeń w formie zasiłku stałego.

W celu objęcia jak największej liczby osób i rodzin pomocą w formie dożywiania, Gmina Kwidzyn wzorem lat ubiegłych przystąpiła do realizacji wieloletniego programu wspierania gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych. Ze środków przekazanych na realizację Programu udzielana była pomoc osobom spełniającym warunki do otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości do 150% kryterium, które stanowiło kwotę:

- 1) dla osoby samotnej- 951 zł;
- 2) dla osoby w rodzinie- 771 zł na osobę w rodzinie.

W 2017r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie udzielił wsparcia w ramach Programu: 45 dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,

141 uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz 218 osobom samotnym i chorym, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc w ramach Programu udzielana była w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup żywności lub posiłku.

Środki wydatkowane na posiłki w ramach Programu stanowiły 98% sumy wydatków poniesionych na posiłki w 2017 roku.

Z obserwacji pracowników socjalnych prowadzących pracę w terenie wynika, że na przestrzeni ostatnich lat wzrosła i nadal wzrasta liczba osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy innych osób w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych. Są to przeważnie osoby samotne lub osoby, którym rodzina nie może zapewnić opieki. Realizując obowiązek ustawy GOPS Kwidzyn, udzielał osobom wymagającym pomocy wsparcia w formie usług opiekuńczych świadczonych przez firmę zewnętrzną „Pomocna Dłoń” w Kwidzynie. W 2017 roku koszt 1 godziny świadczonych usług wynosił 16 zł. Zrealizowano 31.928 godzin usług u 53 osób.

Starzenie się społeczeństwa, choroby i niepełnosprawność sprawiają, że coraz częściej pomoc w formie usług opiekuńczych nie jest wystarczająca, gdyż osoby wymagają całodobowej opieki. W przypadku, gdy osoby nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, kierowane są w ramach zadań własnym gminy o charakterze obowiązkowym do domu pomocy społecznej. Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnosi mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu oraz małżonek, zstępni przed wstępnymi. Obowiązek uiszczania opłaty przez małżonka, zstępnych i wstępnych uzależniony jest od wysokości dochodu i kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Ustalony przez ustawodawcę zasadny opłatności sprawiają, że rzadko na tych osobach ciąży obowiązek partycypowania w kosztach. Obowiązek ten natomiast spoczywa głównie na gminie, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej- w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami ponoszonymi przez mieszkańca domu oraz opłatami ponoszonymi przez małżonka, zstępnych przed wstępnymi.

Na ostatni dzień roku sprawozdawczego w 13 domach pomocy społecznej przebywało 27 osób. Zestawienie miesięcznych opłat za pobyt w domu pomocy społecznej według stanu na 31.12.2017r. przedstawia tabela 4.

tabela 4. Miesięczne opłat za pobyt w domach pomocy społecznej

Lp.	Liczba osób przebywających w domu pomocy społecznej	Nazwa domu pomocy społecznej	Wysokość miesięcznej opłaty	
			mieszkaniec domu	Gmina Kwidzyn
1.	1	DPS Kaniem	614,18	2.407,88
2.	1	DPS Mielżyn	614,18	3.228,96
3.	1	DPS Przytocko	614,18	2.587,82
4.	1	DPS Stegna	443,80	2.831,20

5.	1	DPS Jordanów	0,00	2.817,00
6.	1	DPS Bielawki	177,10	3.170,66
7.	1	DPS Gniew	107,10	2.978,74
8.	7	DPS Ryjewo	3.398,54	20.464,46
9.	9	DPS Kwidzyn	8.349,79	20.603,21
10.	1	DPS Chodzież	422,80	2.727,65
11.	1	DPS Zawidz Kościelny	614,18	2.917,82
12.	1	DPS Radomsko	443,80	2.536,20
13.	1	DPS Malbork	744,51	2.568,09
27			16.544,16	71.839,69

Na dzień 31.12.2017r. na umieszczenie w domu pomocy społecznej oczekiwały 4 osoby, które otrzymały decyzje o skierowaniu do domu pomocy społecznej lecz ze względu na brak miejsc nie mogły zostać przyjęte. W przypadku 2 osób podjęte zostały działania zmierzające do wydania decyzji o skierowaniu do dps.

Osoby niezamieszkujące w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowane na pobyt stały oraz osoby niezamieszkujące w lokalu mieszkalnym zameldowane na pobyt stały w lokalu, w którym nie mają możliwości zamieszkania zostały skierowane do schroniska, gdzie zapewnione miały wyżywienie oraz niezbędną odzież odpowiednią do pory roku. W Schronisku Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Dobroczynnego w Kluczach oddział terenowy Gdynia placówka w Wielu przebywały 3 osoby. Ryczałtowa cena jednostkowa za jedno świadczenie, tj. dobę pobytu wynosiła 35 zł brutto. W przypadku 2 osób niepełnosprawnych, chorych przewlekłe zapewniono wsparcie w schroniskach Stowarzyszenia na Rzecz Bezdomnych Dom Modlitwy „AGAPE” w Borowym Młynie. Ryczałtowa cena jednostkowa za jedno świadczenie wynosiła 50 zł brutto.

W 2017 roku zrealizowano 1.202 świadczenia w formie schronienia dla 5 osób bezdomnych z terenu Gminy Kwidzyn.

Zgodnie z obowiązkiem ustawowym wynikającym z zapisu art. 44 ustawy o pomocy społecznej, GOPS Kwidzyn pokrył koszt sprawienia pogrzebu dla 2 osób na zasadach określonych w wymienionej wyżej ustawie oraz uchwale Nr XVIII/123/04 Rady Gminy Kwidzyn z dnia 29 listopada 2004r. w sprawie ustalenia zasad sprawienia pogrzebu.

W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wydano 38 decyzji potwierdzających prawo do bezpłatnych usług zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych dla osób innych niż ubezpieczeni. Wydatki związane z wydaniem decyzji przyznającej to prawo wyniosły 84,20 zł.

Szczegółowe zestawienie wydatków na świadczenia z pomocy społecznej przedstawia tabela 5.

tabela 5. Wydatki na świadczenia z pomocy społecznej w zł

Lp.	Rodzaj świadczenia	Kwota
1.	Specjalne zasiłki celowe	18.887
2.	Zasiłki celowe w tym w z tytułu zdarzenia losowego i klęskowego	312.200
3.	Sprawienie pogrzebu	5.750
4.	Pomoc rzeczowa (w szczególności węgiel i drewno)	24.300
5.	Zasiłki okresowe	57.738
6.	Zasiłki stałe	575.476
7.	Składka na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłków stałych	49.480
8.	Posiłki (w tym w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”)	52.582
9.	Zasiłki celowe w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania	116.674
10.	Schronienia	50.485
11.	Usługi opiekuńcze	510.848
12.	Wynagrodzenie dla opiekuna	2.400

2.2. Wypłata świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów i jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu

Prowadzenie postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych oraz wydawanie w tych sprawach decyzji realizowane jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie od 2009 roku.

Od stycznia 2017r. GOPS w Kwidzynie rozpoczął realizację nowego zadania związanego z prowadzeniem postępowań w sprawach o przyznanie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Ustalanie uprawnień do świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów i jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie, i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, w 2017r. dokonywano na podstawie wniosków składanych przez osoby uprawnione.

Na dzień 31 grudnia 2017r. do GOPS Kwidzyn wpłynęło 1017 wniosków, których podział przedstawia tabela 6.

tabela 6. Wnioski o przyznanie świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów i jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba wniosków
1.	Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego	693
2.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	113
3.	Zasiłek pielęgnacyjny	121
4.	Świadczenie pielęgnacyjne	10
5.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	31
6.	Świadczenie rodzicielskie	47
7.	Zasiłki dla opiekunów	0
8.	Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu	2

W 2017 r. ze wsparcia w formie świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów i jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu skorzystały 886 rodziny. Osoby ubiegające się o świadczenia wraz z wnioskiem składały wymagane przepisami prawa dokumenty, w tym potwierdzające uzyskane dochody. Ze świadczeń rodzinnych w formie zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych mogły skorzystać rodziny, których dochód na osobę nie przekraczał 674 zł. W przypadku, gdy w składzie rodziny było niepełnosprawne dziecko kwota dochodu uprawniającego do świadczeń była wyższa i wynosiła 764 zł. Podwyższone kryterium dochodowe dotyczyło również wnioskodawców ubiegających się o specjalny zasiłek opiekuńczy. Dochód osób ubiegających się o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka nie mógł przekroczyć 1922 zł na osobę. Pozostałe świadczenia, tj. zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, świadczenie rodzicielskie i jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznawane były bez względu na dochód.

W roku sprawozdawczym w sprawach świadczeń rodzinnych wydano 181 postanowień i 1261 decyzji administracyjnych, tj.:

- 917 decyzji przyznających;
- 59 decyzji odmownych;
- 99 decyzji zmieniających;
- 146 decyzji uchylających;

- 28 decyzji żądających zwrotu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych;
- 3 decyzje w sprawie rozłożenia na raty spłatę nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych;
- 9 decyzji pozostawiających wnioski o przyznanie świadczeń rodzinnych bez rozpatrzenia.

Ponadto wydano 13 decyzji w sprawie zasiłków dla opiekunów i 2 decyzje w sprawie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie, i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Od wydanych decyzji wnioskodawcy wnieśli 3 odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Gdańsku. W 2 przypadkach organ II instancji przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia, natomiast w 1 przypadku utrzymał w mocy decyzję w części dotyczącej spłaty należności głównej, natomiast uchylił w części spłaty odsetek ustawowych.

Zgodnie z wydanymi decyzjami środki finansowe na realizację świadczeń wyniosły 3.860.750 zł. Szczegółowe rozliczenie wydatków przedstawia tabela 7.

tabela 7. Wydatki na świadczenia

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki zgodnie z decyzjami
1.	Zasiłki rodzinne, z tego na dziecko w wieku:	1.149.480
1.1.	do ukończenia 5 roku życia	288.521
1.2.	powyżej 5 roku życia, do ukończenia 18 roku życia	775.478
1.3.	powyżej 18 roku życia, do ukończenia 21 roku życia	83.051
1.4.	powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia	2.430
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	576.796
2.1.	urodzenia dziecka	60.671
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	91.733
2.3.	samotnego wychowywania dziecka w przypadku :	68.015
2.3.1.	gdy drugi z rodziców dziecka nie żyje	48.188
2.3.2.	gdy ojciec dziecka jest nieznan	19.827
2.4.	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tego w wieku:	60.726
2.4.1.	do 5 roku życia	6.300
2.4.2.	powyżej 5 roku życia	54.426
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	54.800
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	72.415
2.6.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	2.607
2.6.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	69.808

2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	168.436
3.	Zasiłki pielęgnacyjne dla osób:	674.271
3.1.	poniżej 16 roku życia, legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności	127.449
3.2.	legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	291.924
3.3.	które ukończyły 75 lat	7.344
3.4.	legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	247.554
4.	Świadczenie pielęgnacyjne wypłacone w związku z koniecznością opieki nad:	767.109
4.1.	dzieckiem	733.365
4.2.	rodzeństwem	33.744
5.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	108.441
6.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	111.000
7.	Świadczenie rodzicielskie	480.225
8.	Razem (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7)	3.867.322
9.	Nienależnie pobrane świadczenia rodzinne za lata ubiegłe i rok 2017, potrącone z bieżąco wypłacanych świadczeń	6.572
10.	Wypłacone świadczenia rodzinne razem (8 – 9)	3.860.750

Z wypłaconych świadczeń rodzinnych potrącono nienależnie pobrane świadczenia rodzinne za lata ubiegłe w wysokości 5.812 zł i za rok 2017 w wysokości 759 zł, łącznie 6.571zł.

Oprócz nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych potrąconych z bieżąco wypłacanych świadczeń rodzinnych, wpłacono na rachunek bankowy GOPS świadczenia nienależnie pobrane za lata ubiegłe w wysokości 5.837 zł i świadczenia nienależnie pobrane za 2017 rok w wysokości 4.533 zł, łącznie 10.370 zł.

Kwota 4.533 zł (nienależnie pobrane świadczenia rodzinne za rok 2017 wpłacone na rachunek bankowy GOPS) pomniejszyły wydatki na wypłatę świadczeń rodzinnych, natomiast kwota 5.812 zł (nienależnie pobrane świadczenia rodzinne za lata ubiegłe potrącone z bieżąco wypłacanych świadczeń) została odprowadzona do budżetu państwa.

W 2017r. z bieżąco wypłacanych świadczeń potrącono nienależnie wypłacone świadczenie rodzicielskie w wysokości 2 000 zł, co miało wpływ na zmniejszenie wydatków.

W 2017r. odzyskano nienależnie pobrane świadczenia rodzinne w łącznej wysokości 16.941 zł oraz pobrano odsetki ustawowe od nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych w wysokości 889 zł.

Po rozliczeniu nienależnie pobranych świadczeń faktyczne wydatki na wypłatę świadczeń rodzinnych w 2017 roku wyniosły 3.860.029 zł.

Na wypłatę zasiłków dla opiekunów od stycznia do grudnia 2017r. wydatkowano kwotę 59.186 zł.

W 2017r. odzyskano nienależnie pobrane zasiłki dla opiekuna w wysokości 101 zł.

Na wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, w 2017r. wydatkowana kwotę 8 000 zł.

Za 43 osoby uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego, 20 osób uprawnionych do specjalnego zasiłku opiekuńczego i 10 osób uprawnionych do zasiłku dla opiekuna opłacana była składka na ubezpieczenie społeczne oraz za 27 osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego, 15 osób uprawnionych do specjalnego zasiłku opiekuńczego i 4 osoby uprawnione do zasiłku dla opiekuna opłacana była składka na ubezpieczenie zdrowotne. Łączny koszt ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego w 2017r. wyniósł 241.989 zł.

2.3. Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów poprzez prowadzenie:

- 1) postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz dochodzenia zwrotu należności alimentacyjnych od dłużników alimentacyjnych w trybie postępowania sądowego;
- 2) postępowania w sprawach podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych.

W 2017r. prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalano na wniosek osoby uprawnionej bądź jej przedstawiciela ustawowego na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie, nie wcześniej niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu, tj. od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego.

Wnioski o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy przyjmowane były od 1 sierpnia.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługiwały osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja prowadzona przez organ egzekucyjny - komornika sądowego okazała się bezskuteczna oraz jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 725 zł. Wiek osoby uprawnionej nie mógł przekroczyć 18 lat, chyba, że uczyła się w szkole lub w szkole wyższej i nie ukończyła 25 lat. Świadczenia przysługiwały w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł na dziecko.

W roku sprawozdawczym 2017 złożonych zostało 90 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego po rozpatrzeniu, których 152 dzieci uzyskało prawo do ww. świadczenia.

W okresie świadczeniowym wydanych zostało 121 decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym:

- 80 decyzji przyznających,

- 5 decyzji odmownych,
- 24 decyzji uchylających,
- 9 decyzji w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Ponadto w roku 2017 wydano 49 postanowień w ramach prowadzonych postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz dłużników alimentacyjnych.

Przez okres od stycznia do grudnia 2017 r. na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydatkowano kwotę 514.159 zł pochodzącą z dotacji celowej z budżetu państwa.

W 2017 r. odzyskano kwotę nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w łącznej wysokości 6.450 zł, w tym podlegających zwrotowi do budżetu państwa w wysokości 2.234 zł.

W związku z przyznaniem osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy, w 2017 r. wystąpiono do komorników sądowych z 74 wnioskami o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego w trybie postępowania sądowego, dołączając ostateczną decyzję organu o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego w celu doprowadzenia do zaspokojenia całości należności z tytułu wypłaconych osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

W 2017 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie wpłynęło 47 wniosków od innych organów właściwych, wypłacających świadczenia z funduszu alimentacyjnego o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych.

W związku z podejmowaniem działań wobec dłużników alimentacyjnych na skutek przyznania osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz otrzymania wniosków od innych organów właściwych wierzyciela o podjęcie ww. działań ustalono, że największą liczbę dłużników alimentacyjnych w gminie odnotowano w I i II kwartale 2017 r., która wynosiła 58 osób, natomiast średnia miesięczna liczba dłużników w gminie na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła 49 osób.

W ramach podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych przeprowadzano wywiady alimentacyjne z dłużnikami alimentacyjnymi w celu ustalenia ich sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej, a także stanu zdrowia oraz przyczyn niepełności na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odbierano od dłużników alimentacyjnych oświadczenia majątkowe.

W przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny ze względu na brak zatrudnienia nie mógł się wywiązać ze swoich zobowiązań alimentacyjnych zobowiązywano go do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy, jako osoba bezrobotna albo, jako poszukująca pracy. Takie zobowiązanie nałożono na 12 dłużników alimentacyjnych. Ponadto informowano właściwy Powiatowy Urząd Pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego. Powyższe działania podjęto w stosunku do 11 osób.

W przypadku, gdy sytuacja dłużnika alimentacyjnego nie uległa zmianie, nie podejmowano działań zmierzających do aktywizacji zawodowej.

W ramach prowadzonych postępowań wobec dłużników alimentacyjnych w 2017 r. przekazano do komorników sądowych 21 informacji pochodzących z wywiadów alimentacyjnych oraz oświadczeń majątkowych mających wpływ na skuteczność egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych.

Inne podjęte działania wobec dłużników alimentacyjnych zostały określone w tabeli 8.

tabela 8. Rodzaje podejmowanych działań

Lp.	Rodzaj podejmowanego działania	Liczba podjętych działań
1.	Wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, w szczególności w związku z uniemożliwieniem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego bądź odmową złożenia oświadczenia majątkowego	19
2.	Wydanie decyzji administracyjnej o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych przez okres ostatnich 6 miesięcy, licząc od dnia wszczęcia z urzędu postępowania, w związku z niewywiązywaniem się przez dłużnika alimentacyjnego z obowiązku alimentacyjnego, w każdym miesiącu w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów	12
3.	Wystąpienie z wnioskiem do prokuratury o ściganie za przestępstwo dłużnika alimentacyjnego określone w art. 209 §1 Kodeksu karnego	11
4.	Skierowanie do starosty wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	1
5.	Złożenie do starosty wniosku o uchylenie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	1
6.	Przekazanie informacji gospodarczej do Biur Informacji Gospodarczej o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zaliczek alimentacyjnych, w przypadku, gdy zaległości alimentacyjne przekraczają okres 6 miesięcy	37
	RAZEM (1+2+3+4+5+6)	81

Efektom podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych było zwiększenie skuteczności egzekucji sądowych.

Działania, które doprowadzały do wzrostu ściągальności należności alimentacyjnych przedstawia tabela 9.

tabela 9. Działania, które doprowadziły do wzrostu ściągальności należności alimentacyjnych

LP.	Wyszczególnienie
1.	Przekazanie komornikom sądowym informacji o dłużnikach alimentacyjnych pochodzących z wywiadów alimentacyjnych oraz oświadczeń majątkowych
2.	Zobowiązanie dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotni albo poszukujący pracy

3.	Poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych
4.	Wszczęcie postępowań dotyczących uznania dłużników alimentacyjnych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych
5.	Wydanie decyzji administracyjnych o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych przez okres ostatnich 6 miesięcy, licząc od dnia wszczęcia z urzędu postępowania, w związku z niewywiązywaniem się przez dłużnika alimentacyjnego z obowiązku alimentacyjnego, w każdym miesiącu w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów
6.	Złożenie wniosku o ściągnięcie za przestępstwo dłużnika alimentacyjnego określone w art. 209 §1 Kodeksu karnego
7.	Przekazywanie informacji gospodarczej prowadzonych przez Biura Informacji Gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej zaliczek alimentacyjnych na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Spośród wszystkich podjętych działań wobec dłużników alimentacyjnych znaczącą rolę w egzekwowaniu alimentów odegrało w szczególności przekazywanie informacji gospodarczej do biur informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej zaliczek alimentacyjnych na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, dotyczących zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W wyniku podjęcia działań wobec dłużników alimentacyjnych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie i komorników sądowych w 2017 r. udało się wyegzekwować od dłużników alimentacyjnych należności w łącznej wysokości 192.468,09 zł z tytułu wypłaconych osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wraz z naliczonymi odsetkami za opóźnienie oraz z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej zaliczek alimentacyjnych na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej.

Biorąc pod uwagę powyższy stan wyegzekwowanych kwot alimentów od dłużników alimentacyjnych w 2017 r. odnotowano znaczny wzrost ścigalności alimentów, w stosunku do roku ubiegłego 2016, o kwotę 41.018,49 zł.

Szczegółowe zestawienie wyegzekwowanych kwot alimentów od dłużników alimentacyjnych przedstawia tabela 10.

tabela 10. Wyegzekwowane kwoty alimentów od dłużników

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota alimentów
1.	Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, z tego:	180.319,52 zł
1.1.	- przekazane na dochody budżetu państwa, w tym:	145.427,58 zł
1.1.1	- odsetki ustawowe za opóźnienie	93.089,68 zł
1.2.	- przekazane na dochody własne Gminy Kwidzyn	34.891,94 zł
2.	Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, z tego:	12.148,57 zł
2.1.	- przekazane na dochody budżetu państwa (50%)	6.074,29 zł
2.2.	- przekazane na dochody własne Gminy Kwidzyn (50%)	6.074,28 zł
3.	Łączna kwota wpłat alimentów (1+2), z tego:	192.468,09 zł
3.1	- przekazane na dochody budżetu państwa (1.1+2.1)	151.501,87 zł
3.2	- przekazane na dochody własne Gminy Kwidzyn (1.2+2.2)	40.966,22 zł

2.4. Wydatki na dodatki mieszkaniowe

Zgodnie z zapisem ustawowym w 2017 roku dodatek przyznawano osobom samodzielnie zajmującym lokal albo wspólnie z małżonkiem i innymi osobami stale z nimi zamieszkującymi i gospodarującymi, które swoje prawa do zamieszkiwania w lokalu wywodzą z prawa tych osób na podstawie posiadanego przez nich tytułu prawnego, tj. w szczególności najemcom, podnajemcom lokali mieszkalnych, właścicielom lokali mieszkalnych oraz innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkanego.

Przy ustalaniu uprawnień do dodatku mieszkaniowego brano pod uwagę średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego, który nie mógł przekroczyć kwoty 1.750 zł, tj. 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym, obowiązującej w dniu złożenia wniosku, która wynosi 1.000 zł i kwoty 1.250 zł, tj. 125% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie wieloosobowym.

Poza wyżej wymienionym kryterium dochodowym, osoba ubiegająca się o dodatek mieszkaniowy musiała spełniać kryterium powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego, co oznacza, że dodatek mieszkaniowy przysługiwał, gdy normatywna powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego, w którym znajdował się tylko jeden lokal mieszkalny (dom jednorodzinny), w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego nie mogła przekraczać powierzchni określonej w przepisach ustawy o dodatkach mieszkaniowych, która dla 1 osoby wynosi 35 m², a w razie zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym większej liczby osób dla każdej osoby zwiększano normatywną powierzchnię tego lokalu o 5 m².

Ponadto, dodatek mieszkaniowy przysługiwał, gdy powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego nie przekraczała normatywnej powierzchni o więcej niż: 30% albo 50%, pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej tego lokalu nie przekraczał 60%.

Normatywna powierzchnia mogła ulec zwiększeniu o dodatkowe 15 m², w przypadku, gdy w lokalu mieszkalnym zamieszkiwała osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku lub osoba niepełnosprawna, jeżeli niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

W przypadku, gdy lokal mieszkalny nie był wyposażony w instalację doprowadzającą energię ciepłą do celów ogrzewania, w instalację ciepłej wody lub gazu przewodowego z zewnętrznego źródła znajdującego się poza lokalem mieszkalnym, wówczas osobie uprawnionej do dodatku mieszkaniowego przysługiwał ryczałt na zakup opału stanowiący część dodatku mieszkaniowego.

W 2017 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie wpłynęło 87 wniosków o ustalenie prawa do dodatku mieszkaniowego, po rozpatrzeniu których wydano 77 decyzji przyznających świadczenie, 2 wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia, natomiast w 8 przypadkach wydano decyzje odmowne.

Zgodnie z ustawą o dodatkach mieszkaniowych, świadczenie przyznawane było na okres 6 miesięcy.

Główną przyczyną odmowy przyznania świadczenia było przekroczenie normatywnej powierzchni użytkowej lokalu lub zbyt wysoki dochód w stosunku do ponoszonych wydatków na lokal mieszkalny, gdyż zgodnie z ustawą o dodatkach mieszkaniowych wysokość dodatku mieszkaniowego stanowi różnicę między wydatkami poniesionymi przez osobę ubiegającą się o dodatek mieszkaniowy, tj. świadczeniami okresowymi ponoszonymi przez gospodarstwo domowe, w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego, przypadającymi na jego normatywną powierzchnię użytkową, a kwotą stanowiącą wydatki na mieszkanie poniesione przez wnioskodawcę ze średniego miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego.

W 2017 r. wypłacono dodatki mieszkaniowe 53 rodzinom na łączną kwotę 94 921,63 zł pochodzącą ze środków własnych gminy Kwidzyn. Szczegółowe zestawienie wypłaconych kwot dla poszczególnych zarządców budynków za 2017 r. przedstawia tabela 11.

tabela 11. Kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych

Zarządcy budynków	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych
Urząd Gminy Kwidzyn	32.502,49 zł
Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Pruszczu Gdańskim	15.695,97 zł
ZUM Sp. Z o.o. w Kwidzynie	34.988,21 zł
Ośno Nr 13	250,46 zł
Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych dla wnioskodawców	11.484,50 zł
Suma	94.921,63 zł

2.5. Wydatki na zryczałtowane dodatki energetyczne

Zasady ustalania uprawnień do zryczałtowanego dodatku energetycznego reguluje ustawa - Prawo energetyczne, która od 1 stycznia 2014 roku ustanowiła ten rodzaj świadczenia.

O dodatek energetyczny mogą ubiegać się osoby, którym przyznano dodatek mieszkaniowy oraz, które były stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkiwały w miejscu dostarczania energii elektrycznej. Dodatek energetyczny ustalany był na czas przyznania dodatku mieszkaniowego.

W 2017 roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie wpłynęło 13 wniosków o przyznanie zryczałtowanego dodatku energetycznego, po rozpatrzeniu, których wydano 13 decyzji administracyjnych przyznających świadczenie.

W okresie sprawozdawczym wypłacono dodatki energetyczne 8 rodzinom na łączną kwotę 1.416 zł. Środki na realizację świadczeń pochodziły z dotacji celowej budżetu państwa.

2.6. Wydatki na stypendia i zasiłki szkolne

Ustalanie uprawnień do pomocy materialnej o charakterze socjalnym realizowane jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie od 1 kwietnia 2009 r. W ramach tego zadania udzielana jest pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych. Ogólne zasady ustalania prawa do świadczeń reguluje ustawa o systemie oświaty, natomiast szczegółowe zasady określa Regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Kwidzyn przyjęty Uchwałą Nr XLIV/248/14 Rady Gminy Kwidzyn z dnia 27 czerwca 2014 r.

Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym przyznawane były w 2017 roku na wniosek rodziców.

W 2017 r. o stypendium szkolne mogli ubiegać się uczniowie do 24 roku życia znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie występowało: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania.

Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być większa niż kwota, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej .

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie mogła być większa niż 514 zł. Ponadto warunkiem przyznania stypendium było zamieszkiwanie na terenie gminy Kwidzyn. Miesięczna kwota

stypendium szkolnego uzależniona była od wysokości zasiłku rodzinnego przysługującego na dziecko w przedziale wiekowym powyżej 5 roku życia do 18 lat, który wynosił 124 zł.

Miesięczne kwoty stypendium szkolnego przedstawia tabela 12.

tabela 12. Kwoty stypendium szkolnego

Lp.	Średni dochód miesięczny na osobę w rodzinie (kryterium dochodowe- 514 zł)	Miesięczna kwota stypendium szkolnego (zasiłek rodzinny -124 zł)
1.	do 40% kryterium dochodowego do 205,60 zł	110% kwoty zasiłku rodzinnego 136,00 zł
2.	powyżej 40% do 70% kryterium dochodowego od 205,61 zł do 359,80 zł	95% kwoty zasiłku rodzinnego 118,00 zł
3.	powyżej 70% do 100% kryterium dochodowego od 359,81 zł do 514,00 zł	85% kwoty zasiłku rodzinnego 105,00 zł

W okresie od stycznia do czerwca 2017 r. wypłacono stypendia szkolne przyznane na podstawie decyzji wydanych w 2016 r. na rok szkolny 2016/2017 dla 77 uczniów szkół podstawowych, 44 uczniów gimnazjum oraz 27 uczniom szkół ponadgimnazjalnych. Pomoc materialną o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego przeznaczono w szczególności na podręczniki szkolne i pomoce naukowe, stroje gimnastyczne, obuwie sportowe, a także na dofinansowanie dojazdów do szkół i wycieczki szkolne.

Zgodnie z Regulaminem przyznawania pomocy materialnej dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Kwidzyn od września 2017 r. nastąpił nabór wniosków o przyznanie stypendium szkolnego na rok szkolny 2017/2018. W okresie tym przyjęto 149 wniosków. Po rozpatrzeniu wszystkich wniosków wydano 148 decyzji przyznających dla: 76 uczniów szkół podstawowych, 23 uczniów gimnazjum i 19 uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz 30 decyzji odmownych ze względu na przekroczone kryterium dochodowe.

W okresie od stycznia do grudnia 2017 r. na stypendia szkolne wydatkowano kwotę 120.913,77 zł. Środki na wypłatę świadczeń pochodziły z dotacji celowej budżetu państwa w kwocie 82.520 zł i z dochodów własnych Gminy Kwidzyn w kwocie 38.393,77 zł.

Drugą formą pomocy materialnej o charakterze socjalnym był zasiłek szkolny przyznawany uczniom zamieszkującym na terenie gminy Kwidzyn, którzy znaleźli się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego, w szczególności śmierci rodziców, jednego z rodziców lub prawnych opiekunów, klęski żywiołowej, wydatków związanych z długotrwałą chorobą ucznia. Zasiłek szkolny przyznawany był w formie: pieniężnej na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym. Zasiłek przyznawany był bez względu na dochód. Uczeń może ubiegać się o przyznanie świadczenia w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie tego

zasiłku. W 2017 roku wpłynęło 9 wniosków o przyznanie zasiłku szkolnego, wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie. Wyplacono rodzinom świadczenia w łącznej wysokości 5.580 zł. Źródłem finansowania zasiłków szkolnych były dochody własne Gminy Kwidzyn.

Szczegółowe zestawienie wypłaconych stypendiów oraz zasiłków szkolnych przedstawia tabela 13.

tabela 13. Zestawienie wypłaconych stypendiów szkolnych oraz zasiłków szkolnych – losowych dla uczniów w okresie styczeń – grudnia 2017 r.

Lp	Wyszczególnienie	Kwota stypendium 105 zł		Kwota stypendium 118zł		Kwota stypendium 136 zł		OGÓŁEM	
		liczba uczniów	kwota	liczba uczniów	kwota	liczba uczniów	kwota	liczba uczniów	kwota
1	szkoły podstawowe	75	31.044,99	59	26.029,02	19	6.683,61	153	63.757,62
2	gimnazja	33	15.986,69	31	13.989,02	3	2.176,03	67	32.151,71
3	szkoły ponad gimnazjalne	26	9.241,41	15	7.191,03	5	2.992,00	46	19.424,44
	RAZEM poz.1-3	134	56.273,09	105	47.209,07	27	11.851,61	266	115.333,77

2.7. Wydatki na świadczenie wychowawcze

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie realizuje zadanie wynikające z ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, która określa warunki nabywania prawa do świadczenia wychowawczego oraz zasady przyznawania i wypłacania tego świadczenia.

Zgodnie z przedmiotową ustawą świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka na częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

W roku sprawozdawczym prawo do świadczenia wychowawczego ustalano na okres od 1 kwietnia 2016 r. do 30 września 2017 r. oraz od 1 października 2017 r. do 30 września roku następnego.

Ze wsparcia w ramach „Programu 500+” mogli skorzystać rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18 roku życia. Każda rodzina z minimum dwójkiem niepełnoletnich dzieci mogła otrzymać 500 zł na drugie i każde kolejne dziecko. Rodziny z przeciętnym miesięcznym dochodem poniżej 800 zł netto na osobę mogły otrzymać wsparcie również na pierwsze dziecko. Dla rodzin wychowujących dziecko niepełnosprawne kryterium dochodowe było wyższe i wynosiło 1200 zł netto.

Zgodnie z zapisem ustawowym świadczenie wychowawcze 500 zł nie było wliczane do dochodu przy ustalaniu prawa do innych świadczeń m.in. z pomocy społecznej, funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń rodzinnych.

Świadczenie wychowawcze i koszty jego obsługi były finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

Od 1 stycznia 2017 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie wpłynęło **1118** wniosków (tabela 14) o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, z tego:

- 905 złożono w formie papierowej,
- 213 złożono w formie elektronicznej.

tabela 14. Wnioski o przyznanie świadczenia wychowawczego

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie roczne
1.	Liczba złożonych wniosków dotyczących świadczenia wychowawczego do organu właściwego , w tym:	1118
1.1.	- o przyznanie świadczeń, z tego:	1097
1.1.1.	- na pierwsze dziecko i kolejne dzieci	680
1.1.2.	- na drugie dziecko i kolejne dzieci	417
1.2.	- przekazanych według właściwości do marszałka województwa	54
1.3.	- pozostawionych bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełnienia dokumentów w ustawowo wyznaczonym terminie	1
1.4.	- liczba wniosków dotyczących świadczenia wychowawczego złożonych za pomocą systemu teleinformatycznego	213

W 2017 r, w sprawach o świadczenia wychowawcze wydano łącznie 1159 decyzji (tabela 15).

tabela15. Decyzje w sprawach świadczenia rodzinnego

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie roczne
1.	Liczba wydanych decyzji w sprawach o świadczenie wychowawcze, w tym	1159
1.1.	- przyznające	999
1.2.	- uchylające	80
1.3.	- odmowne	35
1.4.	- o nienależnie pobranych świadczeniach	16
1.5.	- zmieniające	14
1.6.	- pozostawiających wnioski bez rozpatrzenia	13
1.7.	- w sprawie rozłożenia na raty nienależnie pobranych świadczeń	1

1.8.	- umarżające wszczęte z urzędu postępowanie	1
------	---	---

Od wydanych decyzji wnioskodawcy wnieśli 2 odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Gdańsku. W obu przypadkach wydane decyzje administracyjne zostały utrzymane w mocy przez organ drugiej instancji.

W 2017 r. z prawa do świadczenia wychowawczego skorzystało 1033 rodzin, którym wypłacono 16.614 świadczeń dla 1613 dzieci z terenu Gminy Kwidzyn.

Wśród rodzin korzystających ze świadczeń 72 stanowiły rodziny, w których członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności, a 222 stanowiły rodziny z ustalonym prawem do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko, w sytuacji, gdy było ono jedynym dzieckiem wśród członków rodziny.

W sytuacji, gdy członek rodziny lub rodzic dziecka osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze przebywał poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie przekazał wnioski wraz z dokumentacją do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Gdańsku w ramach koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego. W 2017 r. przekazano 54 wnioski.

Przyznające decyzje administracyjne wydane przez ROPS w Gdańsku były realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

Łączna kwota poniesionych z budżetu państwa wydatków na świadczenia wychowawcze (bez środków na koszty obsługi) w 2017 r. wyniosła 8.268.555 zł, w tym w ramach koordynacji 140.435 zł

W 2017r. odzyskano nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze w łącznej wysokości 18.726 zł oraz pobrano odsetki ustawowe od nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych w wysokości 734 zł. Stan należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych na dzień 31.12.2017 r. wynosił 6.548 zł

Zarówno wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzenia, oraz pozostałe koszty związane z obsługą programu w wysokości 117.423 zł pochodziły z dotacji celowej budżetu państwa.

3. Pozostała działalność

W roku sprawozdawczym 2017 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie kontynuował współpracę z instytucjami działającymi na terenie miasta i gminy Kwidzyn oraz stowarzyszeniami i fundacjami.

W ramach współpracy pracownicy socjalni sporządzili 81 wywiadów środowiskowych, 25 opinii dla innych instytucji, w 1 przypadku wystąpiono do Sądu Rejonowego w Kwidzynie o wgląd w sytuację rodziny z terenu Gminy Kwidzyn. W 4 przypadkach złożono zawiadomienia do Prokuratury Rejonowej w Kwidzynie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa lub zwrócono się z prośbą o podjęcie działań mających wpływ na funkcjonowanie osoby i rodziny.

Udzielono 70 odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych osobowych głównie z komendy policji i prokuratury. Ponadto udzielono 49 odpowiedzi w formie pism do innych instytucji, które dotyczyły sytuacji rodzin korzystających z pomocy.

W roku 2017 roku wystawiono klientom GOPS Kwidzyn 23 zaświadczenia potwierdzające trudną sytuację rodzin lub umożliwiającą ubieganie się o pomoc w innych instytucjach.

W ramach wieloletniej współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Społecznej w Kwidzynie pozyskano 8 miejsc na kolonie w miejscowości Charzykowy w terminie od 17 do 28 sierpnia 2017r.

Udział dzieci w koloniach był wolny od obowiązku wnoszenia przez rodziców jakichkolwiek opłat za uczestnictwo, z wyjątkiem kosztu dowiezienia dziecka na miejsce zbiórki wyznaczone przez organizatora. Kolonie przeznaczone były dla dzieci z terenów wiejskich, pochodzących z rodzin o niskich dochodach .

Pracownicy Ośrodka przeprowadzili nabór dzieci na kolonię, przygotowali niezbędną dokumentację oraz uczestniczyli przy zbiórce i odbieraniu dzieci przez rodziców.

W 2017r wydano 144 skierowania dla 389 osób do otrzymywania pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). W dniu 17.08.2017r. zostało zawarte Porozumienie z Pomorskim Oddziałem Okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża z siedzibą w Gdańsku dotyczącym zasad współpracy przy realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na lata 2014- 2020 Podprogram 2017.

W celu objęcia wsparciem w formie dożywiania jak największej liczby dzieci i młodzieży z terenu Gminy Kwidzyn, GOPS Kwidzyn sporządzał dla placówek oświatowych opinie o potrzebach lokalnej społeczności w zakresie dożywiania, które stanowiły uzupełnienie wniosków o dofinansowanie dożywiania dzieci przez Polską Fundację Pomocy Dzieciom „Maciuś”.

W roku sprawozdawczym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie realizował zadania wynikające z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych. Na podstawie porozumienia zawartego między Gminą Kwidzyn, a Powiatowym Urzędem Pracy w Kwidzynie, Kierownik GOPS Kwidzyn sporządzał listę osób uprawnionych, które mogły być skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie Gminy Kwidzyn. Lista osób sporządzana była w oparciu o roczny plan potrzeb w zakresie organizacji prac społecznie użytecznych na okres od marca 2017r. do grudnia 2017r. opracowany przez Urząd Gminy Kwidzyn.

W 2017r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej po raz kolejny uczestniczył w ogólnopolskiej akcji świątecznej pomocy osobom najuboższym, realizowanej przez Stowarzyszenie „Wiosna”. Akcja „Szlachetna Paczka” opierała się o ideę przekazywania bezpośredniej pomocy osobom potrzebującym na podstawie wcześniejszego rozeznania ich potrzeb przez wyznaczonych do tego wolontariuszy. W ubiegłym roku pomoc ta była dedykowana głównie osobom starszym i niepełnosprawnym. Mechanizm działania akcji

opierał się o prywatnych darczyńców, którzy odpowiadali na potrzeby osób najbardziej potrzebujących. Potrzeby te były identyfikowane przez wolontariuszy i umieszczane w anonimowej internetowej bazie danych, dzięki czemu każda zainteresowana osoba mogła przygotować paczkę dostosowaną do potrzeb osób starszych po zapoznaniu się z ich konkretnymi potrzebami.

Zgodnie z założeniami Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2020 Zarządzeniem Nr 20/17 Wójta Gminy Kwidzyn z dnia 20 lutego 2017r. powołany został 8 osobowy zespół ds. monitorowania Strategii, w tym 2 osoby z GOPS Kwidzyn - kierownik i specjalista pracy socjalnej. Zadaniem zespołu było prowadzenie raz w roku monitoringu w zakresie rzeczowym i finansowym, a w szczególności:

- 1) przeprowadzanie analiz danych i zasobów związanych z realizacją założeń strategicznych,
- 2) przeprowadzanie analiz finansowych wykorzystanych w celu realizacji założeń strategii.

Informacja z monitoringu wdrażania i realizacji założeń Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2020 za rok 2016 przedstawiona została na sesji Rady Gminy Kwidzyn w czerwcu 2017r.

4. Zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na gminy obowiązek podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Zarządzeniem Nr 84/11 Wójta Gminy Kwidzyn z dnia 20 lipca 2011r. powołany został Gminny Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, natomiast Zarządzeniem Nr 86/16 z dnia 15 września 2016r. wprowadzono zmiany w składzie osobowym Zespołu. Po zmianie przewodniczącym Zespołu został pracownik GOPS Kwidzyn Pani Anna Troper zatrudniona na stanowisku specjalisty pracy socjalnej, natomiast nowym członkiem Pani Małgorzata Łaszewska zatrudniona na stanowisku starszego pracownika socjalnego. Od 15 września 2016r. Zespół działał w niezmiennym składzie.

Zadaniem Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego było integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w szczególności:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W 2017 roku odbyło się 25 posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu zapewniał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach Zespół Interdyscyplinarny powoływał grupy robocze, składające się głównie z dzielnicowego KPP w Kwidzynie, pracownika socjalnego GOPS Kwidzyn oraz Pełnomocnika Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Społecznych pełniącego funkcję koordynatora grupy.

Do zadań grupy roboczej należało:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Podstawą podjęcia działań przez grupy robocze było wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” poprzez wypełnienie przez przedstawiciela odpowiedniej służby formularza A przedmiotowej Karty w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

W roku 2017r. do Przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 29 formularzy „Niebieskie Karty- A”. W dwóch rodzinach Karty zakładane były dwukrotnie. Najwięcej „Niebieskich Kart” zostało założonych przez Komendę Powiatową Policji w Kwidzynie- 19, w 6 przypadkach Procedurę „Niebieskie Karty” wszczął Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie, 3 formularze założyły placówki oświatowe, natomiast 1 sporządził Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kwidzynie.

Do rozwiązywania problemów związanych z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie Gminny Zespół Interdyscyplinarny powołał 27 grup roboczych, które odbyły 95 posiedzeń. W ramach podejmowanych działań członkowie grup roboczych wypełnili z osobami co do których istniało podejrzenie, że są ofiarami przemocy 27 formularzy „Niebieskie Karty - C” oraz 14 formularzy „Niebieskie Karty - D” z osobami, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.

W roku 2017r. prowadzonych było 28 procedur „Niebieskie Karty”.

W 15 przypadkach zakończono procedurę „Niebieskie Karty”. Przyczyną zakończenia prowadzenia procedury w 12 przypadkach było ustanie przemocy i zrealizowanie indywidualnego planu pomocy, natomiast w 3 przypadkach stwierdzono brak zasadności prowadzenia postępowania.

W związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa, w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty” złożono 4 zawiadomienia do Prokuratury Rejonowej w Kwidzynie.

Pracownicy socjalni i członkowie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w 2017r. podnosili swoje kompetencje uczestnicząc w szkoleniach.

W październiku pracownik socjalny – członek grupy roboczej i przewodniczący GZI uczestniczyli w szkoleniu – „Skuteczna profilaktyka przemocy i uzależnień”- szkolenie zorganizowało Fundacja Edukacji i Rozwoju „FLOW” i PCPR Kwidzyn. Również w październiku odbyło się szkolenie „Cyberprzemoc i zagrożenia płynące z mediów”- szkolenie zorganizował Urząd Gminy w Kwidzynie, uczestniczyli w nim członkowie grup roboczych jak i Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2017r. psycholog świadczący usługi w GOPS Kwidzyn zapewniał stałą, specjalistyczną pomoc psychologiczną, m.in. dla osób z rodzin, w których występowało podejrzenie przemocy w rodzinie.

W ramach zadań ustawowych przypisanych do realizacji zespołom interdyscyplinarnym we wrześniu 2017r. wystosowano pismo do placówek oświatowych z terenu Gminy Kwidzyn, Sądu Rejonowego w Kwidzynie, Prokuratury Rejonowej w Kwidzynie, Komendy Powiatowej Policji w Kwidzynie, Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz Poradni Leczenia Uzależnień w Kwidzynie, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie oraz Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Tychnowach, Rakowcu i w Pastwie dotyczące udzielenia informacji niezbędnych do opracowania okresowej diagnozy problematyki przemocy w rodzinie w Gminie Kwidzyn i rozpoczęto prace nad opracowaniem diagnozy.

W ramach współpracy ze Stowarzyszeniem „Pomorskie Centrum Terapeutyczno-Prawne INTERIOS” z pomocy skorzystało 12 osób (udzielono pomocy w formie: 38 godzin porad prawnych, 26,5 godzin porad psychologicznych oraz pomocy materialnej na wyjazd do Zielonej Szkoły -650 zł).

W ramach działalności edukacyjno-informacyjnej przez cały rok sprawozdawczy rozprowadzane były ulotki informacyjne na temat istoty zjawiska przemocy w rodzinie oraz możliwości uzyskania przez osoby doświadczające przemocy specjalistycznej pomocy.

5. Zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy następujące zadania własne:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,

- c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

W dniu 20 grudnia 2016r. Rada Gminy Kwidzyn Uchwałą Nr XXXIII/219/16 przyjęła do realizacji opracowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie - GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE KWIDZYN NA LATA 2017-2019.

Głównym celem Programu jest rozwój i doskonalenie interdyscyplinarnego systemu wsparcia rodzin wychowujących małoletnie dzieci, w tym rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze w celu podniesienia ich kompetencji wychowawczych i przywrócenia zdolności do prawidłowego wypełniania ról rodzicielskich. Adresatami Programu są rodziny z dziećmi zamieszkujące na terenie Gminy Kwidzyn, a w szczególności rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

Realizując założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie w 2017r. zatrudnił asystenta rodziny, który prowadził pracę z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W roku sprawozdawczym wydatki związane z zatrudnieniem asystenta wyniosły 52.693 zł:

- 1) 39.247 zł wynagrodzenie osobowe;
- 2) 3.039 zł dodatkowe wynagrodzenie roczne;
- 3) 6.756 zł składki na ubezpieczenie społeczne;
- 4) 961 zł składka na Fundusz Pracy;
- 5) 2.690 zł ryczałt na dojazdy w teren.

Źródłem finansowania wydatków były:

- 1) środki własne- 33.793 zł;
- 2) środki z rezerwy celowej z budżetu państwa- 6.242 zł;
- 3) środki pozabudżetowe z Funduszu Pracy- 12.658 zł.

Środki finansowe z rezerwy celowej oraz środki z Funduszu Pracy w łącznej wysokości 18.900 zł stanowiły dotację przeznaczoną na zadanie pn. "Asystent rodziny - realizowane w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej na rok 2017”.

W roku sprawozdawczym wsparciem asystenta rodziny objętych było 16 rodzin. Z 7 rodzinami zakończono pracę w tym: z 2 rodzinami - osiągnięto cele zawarte w planie pracy, z 1 rodziną ze względu na brak efektów pracy, natomiast w przypadku 4 rodzin nastąpiła zmiana metod pracy.

Praca asystenta odbywała się za zgodą rodzin i koncentrowała się przede wszystkim na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin. Głównym celem asystentury było podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin, umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami dnia codziennego.

W okresie sprawozdawczym asystent rodziny uczestniczył w szkoleniu zawodowym pt. „Cyberprzemoc i zagrożenia płynące z mediów”.

Dodatkowym wsparciem w pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych było specjalistyczne poradnictwo dla mieszkańców Gminy Kwidzyn w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kwidzynie, Ośrodku Interwencji Kryzysowej oraz Poradni Leczenia Uzależnień w Kwidzynie, a także Stowarzyszeniu „Pomorskie Centrum Terapeutyczno-Prawne INTERIOS”.

W 2017 roku GOPS Kwidzyn nadal zapewniał wsparcie w formie usług psychologicznych. Udzielonych zostało 94 porad dla 25 rodzin z terenu Gminy Kwidzyn.

W ramach monitoringu sytuacji dziecka z rodziny pracownicy socjalni przy współpracy z Policją, kuratorami zawodowymi i społecznymi, przedstawicielami placówek oświatowych, służby zdrowia, członkami Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także innymi instytucjami odpowiedzialnymi za wspieranie rodziny, prowadzili obserwacje sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, a także rodzin o których powzięto informację, że przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych koncentrowały się m.in. na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, ustalaniu przyczyn występującego w nich kryzysu oraz udzielaniu pomocy mającej na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny. Ponadto pracownicy socjalni w ramach prowadzonej pracy socjalnej, podejmowali kroki w celu wzmacniania funkcji rodziny głównie opiekuńczo-wychowawczej, ekonomicznej czy socjalizacyjnej.

Pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy, po dokonaniu analizy sytuacji rodziny i stwierdzeniu, że występujące w rodzinie trudności opiekuńczo – wychowawcze stanowią zagrożenie umieszczenia małoletnich w pieczy zastępczej – wnioskuje do kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. W 2017r. pracownicy socjalni złożyli 5 wniosków.

W ramach zadań administracji publicznej w zakresie systemu pieczy zastępczej w 2017 r. Gmina Kwidzyn ponosiła wydatki na opiekę i wychowanie 24 dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

W roku sprawozdawczym pieczę zastępczą opuściło 2 dzieci:

- 1) 1 dziecko powróciło do domu rodzinnego;

2) 1 dziecko zostało umieszczone w rodzinie proadopcyjnej.

Natomiast w pieczy zastępczej, w spokrewnionej rodzinie zastępczej umieszczonych zostało 4 dzieci.

Na dzień 31.12.2017r. w pieczy przebywało 22 dzieci. W przypadku 4 dzieci odpłatność ponoszona przez gminę stanowiła 10%, za 6 dzieci udział procentowy gminy wynosił 30%, natomiast za pozostałe 12 dzieci odpłatność stanowiła 50%.

W kolejnych latach udział procentowy Gminy w wydatkach na opiekę i wychowanie dzieci będzie nadal wzrastał. Zgodnie z zapisem ustawowym w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej wynosić będzie 30% wydatków, natomiast w trzecim i następnych latach pobytu 50%.

W 2017r. wydatki na opiekę i wychowanie dzieci w pieczy zastępczej poniesione przez Gminę Kwidzyn wyniosły 158 430,40 zł, z czego:

- 1) 29.990,85 zł - wydatki w rodzinnym domu dziecka (3 dzieci);
- 2) 18.603,04 zł - wydatki w niezawodowej rodzinie zastępczej spokrewnionej (9 dzieci);
- 3) 85.869,54 zł - wydatki w placówce opiekuńczo-wychowawczej (7 dzieci);
- 4) 23.966,97 zł - wydatki w rodzinie zastępczej niezawodowej (5 dzieci).

6. Podsumowanie

Uchwalony na 2017r. plan finansowy w pełni pokrył potrzeby związane z realizacją powierzonych Ośrodkowi zadań i umożliwił wykonanie wszystkich prac niezbędnych do zapewnienia ciągłości działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

Wydatki na świadczenia z pomocy społecznej w formie zasiłków celowych i schronienia kształtowały się na podobnym poziomie jak w roku poprzednim. Znaczący, bo aż 27 procentowy spadek odnotowano w wydatkach na dodatki mieszkaniowe spowodowany mniejszą liczbą składanych wniosków i wzrostem dochodów osób i rodzin ubiegających się o dodatek.

Tendencję wzrostową wykazywały natomiast wydatki ponoszone na:

- 1) opłaty za pobyt w domach pomocy społecznej;
- 2) opłaty za usługi opiekuńcze;
- 3) opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

W porównaniu z rokiem 2016 wydatki na opłaty za pobyt w dps wzrosły o 124.057zł i wyniosły 738.591 zł. Według stanu na 31.12.2017r. miesięczne wydatki na opłaty za dps. ponoszone przez Gminę Kwidzyn wyniosły 71.840 zł, co oznacza że w 2018 r. wydatki na ten cel wyniosą co najmniej 862.080 zł, tj o 123.489 zł więcej niż w roku sprawozdawczym. Kwota planowanych wydatków nie uwzględnia osób oczekujących na wolne miejsca w dps i corocznego wzrostu kosztu pobytu.

Znaczący wzrost ceny za 1 godzinę usług opiekuńczych z 9,30 zł w 2016r. do 16 zł w 2017r. oraz zwiększenie liczby świadczonych usług o 583 godziny sprawił, że wydatki na usługi opiekuńcze wzrosły o 75% i wyniosły 510.848 zł.

Zwiększająca się liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz wzrost udziału procentowego Gminy Kwidzyn w wydatkach związanych z pobytem dzieci w pieczy wpłynął na wzrost wydatków na ten cel o 33.404 zł i w kolejnych latach wykazywać będzie również tendencję wzrostową.

W związku z tym, że wymienione zadania finansowane są ze środków własnych gminy konieczne będzie zwiększenie nakładów finansowych na ten cel.